

Jätelautakunnan talousarvio vuodelle 2026 sekä taloussuunnitelma vuosille 2026-2028

302/02.02.00/2025

JÄTELTk 20.08.2025 § 29

Valmistelija

Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081,
salla.alapirtti@forssa.fi

Talousarvio ja -suunnitelma

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee kuntalain 14 §:n mukaisesti päättää kuntastrategiasta, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen kuntalain 110 §:n mukaisesti.

Vuonna 2022 päivitetty Järkivihreä Forssa – kestävä elinvoimaa kaupunkistrategia on kaupungin taloussuunnittelun ja ohjausjärjestelmän perusta. Talousarviossa ja -suunnitelmassa asetetaan kaupungin strategian mukaisia palvelujen järjestämistä ja investointeja koskevia tavoitteita kaupungin eri palveluille, liikelaitoksille ja tytäryhteisöille. Strategian toteuttaminen ulottuu palveluyksikkö- ja henkilötasolle käyttösuunnitelmissa ja kehityskeskusteluissa.

Suunnittelun lähtökohdat

Viime vuosiin suhteutettuna talousarvion laadinnan lähtökohdat ovat hyvät, mutta liikkumavara on edelleen pieni ja näkymät epävarmat. Vuoden 2025 talousarvioon tehtiin sopeutuksia ja kaupungin tuloveroprosenttia korotettiin 0,3 prosenttiyksikköä. Talousarvion hyväksymisen jälkeen selvisi, että perusopetuksen valmistavan opetuksen valtionosuudet ovat noin miljoona euroa talousarviossa arvioitua suuremmat. Näiden asioiden perusteella vuodesta 2025 vaikuttaa tulevan ylijäämäinen ja hieman ennakoitua parempi. Ensi vuoden talousarvion suunnittelulähtökohdille keskeisiä asioita kaupungin nykyisen taloudellisen aseman lisäksi ovat Valtiovarainministeriön ennakolliset valtionosuuslaskelmat, Kuntaliiton veroennuste sekä kunta-alan tiedossa olevat työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset.

Viimeisimpien ennakollisten valtionosuuslaskelmien mukaan kaupungin ensi vuoden valtionosuudet kasvaisivat noin miljoonalla eurolla 14 miljoonaan euroon. Kuntaliiton toukokuussa julkaiseman kuntakohtaisen veroennusteen mukaan kaupungin verotulot olisivat kasvamassa suunnitelmakaudella seuraavasti: 4,8 % vuonna 2026, 1,7 % vuonna 2027 ja 2,9 % vuonna 2028. Valtionosuuksien ja verotulojen ennakkolaskelmat vuodelle 2026 näyttävät toistaiseksi myönteisiltä, mikä antaa hyvät lähtökohdat talousarvion valmisteluun. Toisaalta se saattaa antaa osin harhaanjohtavan kuvan pidemmän aikavälin taloudellisesta kestävydestä. Lainsäädäntöuudistusten ja työehtosopimusten mukaisten palkankorotusten seurauksena kaupungin kustannukset tulevat nousemaan suunnitelmakauden aikana.

Keväällä 2025 sovitun lähes kolmevuotisen palkkaratkaisun perusteella kunta-alan työvoimakustannukset nousevat 3,18 % vuonna 2026 ja vuonna 2027 3,85 %. Inflaatio-odotukset vuodelle 2026 ovat noin 1,5 %. On kuitenkin viitteitä siitä, että kaupungin ostamien palvelujen hintojen nousun voi perustellusti odottaa olevan hieman enemmän. Taloussuunnitelmakaudelle ajoittuvia keskeisiä muutostekijöitä ovat esimerkiksi oppimisen tuen uudistus, sote-kiinteistöjen lakiin perustuva yhtiöittämisvelvoite, mahdolliset muutokset hankintalainsäädäntöön sekä kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistaminen aikaisintaan vuoden 2027 alusta. TE-palvelut siirtyivät kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta, mikä vaikuttaa edelleen muutostekijänä taloussuunnitelmakaudella. Erityisesti työttömyysetuuksien tason kehityksen vaikutusta taloussuunnitelmiin on vaikea ennustaa.

Talousarvion laadintaprosessin eteneminen

Lautakunnat antavat ensimmäiset talousarvioesityksensä 30.8. mennessä. Valmistelun tilannetta ja lautakuntien esityksiä käsitellään valtuustoseminaarissa 18.-19.9. Seminaarin jälkeen lautakunnat voivat vielä tarvittaessa tarkentaa esityksiään. Kaupunginhallitus tekee esityksen talousarviosta valtuustolle 27.10. ja valtuusto päättää talousarviosta ja ensi vuoden veroprosentista 10.11.

Talousarvioesitys on liitteenä.

Esittelijä	Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti
Päätösehdotus	Jätelautakunta antaa liitteen mukaisen alustavan talousarvioesityksen vuodelle 2026 ja suunnitelmavuosille 2026-2028.
Käsittely	Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Emmi Lintonen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.
Päätös	Jätelautakunta hyväksyi ehdotuksen.

